

PERUSOPETUSTA TÄYDENTÄVÄN
OPPILAAN OMAN ÄIDINKIELEN
OPETUKSEN TAVOITTEET,
SISÄLLÖT JA OPPILAAN OMAN
OPPIMISEN JA OSAAMISEN
ARVIOINTI

Laukaa

13.6.2023

Sisällys

OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	2
Opetuksen tehtävä	2
OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 1–2	3
Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1–2	4
Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2	5
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi vuosiluokilla 1–2	5
OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 3–6	6
Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 3–6	6
Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6	7
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi vuosiluokilla 3–6	7
OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 7–9	12
Oppilaan oman äidinkielen tavoitteet vuosiluokilla 7–9	13
Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9	14
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9	14
TODISTUKSET	18
VUOSILUOKKAISTETUT SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI	19
VUOSILUOKKAISTETUT SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI	20
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 1	20
OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 1–2	20
Oppilaan oppimisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan oman äidinkielen opetuksessa vuosiluokilla 1–2	22
Oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 1	23
TODISTUKSET	23
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 2	23
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 1–2	27
Oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 2	27
TODISTUKSET	27
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 3	28
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6	31
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 3	31
TODISTUKSET	31
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 4	32

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6	35
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 4	36
TODISTUKSET	36
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 5	36
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6	40
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 5	41
TODISTUKSET	41
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 6	41
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6	45
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 6	49
TODISTUKSET	49
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 7	50
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9	52
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 7	53
TODISTUKSET	53
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 8	53
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9	57
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 8	58
TODISTUKSET	58
OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 9	58
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9	62
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 9	66
TODISTUKSET	66

OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Opetuksen tehtävä

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Erillisrahoitettuna, perusopetusta täydentävänä opetuksena oppilaan omaa äidinkieltä voivat

opiskella kaikki ne oppilaat, joiden äidinkieli tai jokin perheen kielistä on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Lisäksi oppilaan oman äidinkielen oppimäärän mukaan voivat opiskella ne suomen-, ruotsin- tai saamenkieliset oppilaat, jotka osallistuvat ulkomailla hankitun kielitaidon ylläpito-opetukseen. Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan aktiivisen monikielisuuden kehittymistä sekä herättää kiinnostus kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Oman äidinkielen oppiminen tukee myös kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Oman äidinkielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -opetuksen ja suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen kanssa sekä muiden aineiden opetuksen kanssa. Yhteisen kielikasvatuksen tehtävänä on lisätä oppilaiden ymmärrystä kieli- ja kulttuuritaustan merkityksestä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle sekä ohjata heitä arvostamaan omaa äidinkieltään ja muita kieliä. Lähtökohtana on oppilas aktiivisena toimijana, jolloin oppilaiden kielitaitoa ja muuta osaamista hyödynnetään opetuksessa. Lisäksi koko koulun toiminnassa hyödynnetään koulun kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.

Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden mahdollisuutta kehittää kielitaitoaan koulun ulkopuolella. Opetus tukee ja rohkaisee oppilaita käyttämään omaa kieltään monipuolisesti eri oppiaineiden tunneilla ja muussa koulun toiminnassa. Näin oman äidinkielen oppiminen ja käyttö tukevat eri oppiaineiden sisällön omaksumista ja oppilaat oppivat viestimään koulun oppiainesisällöistä omalla äidinkielellään. Oppilaiden omat valinnat, osallisuuden kokemukset sekä opittavien asioiden merkityksellisyys ovat keskeisiä motivaatiotekijöitä. Kielen opetuksessa painotetaan vuorovaikutusta ja viestinnällisyyttä.

Nämä opetussuunnitelman perusteet on laadittu kaikille niille kielille, joita opetetaan oppilaan omana äidinkielenä. Opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko perusopetuksen ajan annettavaa kahden vuosiviikkotunnin laajuista oppilaan oman äidinkielen opetusta varten. Opetuksen järjestäjä laatii perusteiden pohjalta paikallisen opetussuunnitelman, jossa voidaan hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden äidinkielen ja kirjallisuuden kuvauksia oppiaineen tehtävästä, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvistä tavoitteista sekä ohjauksesta, erityyttämisestä, tuesta ja oppilaan oppimisen arvioinnista. Opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma voi olla myös kielikohtainen. Kielikohtaisessa opetussuunnitelmassa opetuksen tavoitteet määritellään, sisällöt valitaan ja arviointikriteerit asetetaan huomioiden opetettavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä. Kielikohtaiset opetussuunnitelmat voidaan laatia myös opetuksen järjestäjien yhteistyönä. Perusopetuksessa saavutettu oppilaan osaaminen voi vaihdella kielittäin.

OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 1–2

Vuosiluokilla 1–2 opetuksen erityisenä tehtävänä on oppia käyttämään omaa äidinkieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Oppilas oppii kuuntelemaan, kysymään, vastaamaan ja kertomaan. Sana- ja ilmaisuvarantoa laajennetaan systemaattisesti kattamaan elämän eri osa-alueita. Opetuksen avulla kehitetään oppilaiden ajattelu- ja itseilmaisutaitoja yhteistyössä kotien kanssa. Oppilas omaksuu lukemisen ja kirjoittamisen perustaitoja sekä tutustuu ikätasoaan vastaavaan lastenkirjallisuuteen sekä kertomus- ja kulttuuriperinteeseen. Tavoitteena on oppia käyttämään kieltä erilaisissa oppimisympäristöissä ja hankkimaan tietoa äidinkielen avulla. Tavoitteena on oppia tiedostamaan oman äidinkielen merkitys ja luoda positiivinen suhde omaan kieleen.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	S1	L2
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan	S1	L2
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	S1	L2
Tekstien tulkitseminen		
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2	L1, L4
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen	S2	L1, L4
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessa ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	S2	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3	L2
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja	S3	L2, L5
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan	S3	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	S4	L1, L2, L3
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	S4	L2, L7
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	S5	L1, L2, L5
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille	S5	L1, L7

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2

Oppilaan oman äidinkielen kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilaat voivat laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua ryhmässä, kuten keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Tutustutaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja ilmaisukeinoihin muun muassa leikkejä, pelejä ja draamaa hyödyntäen.

S2 Tekstien tulkitseminen: Tutustutaan erilaisiin teksteihin, kuten satuihin, kertomuksiin, runoihin, yksinkertaisiin tieto- ja mediateksteihin sekä kuviin. Harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista erityisesti kertovien ja kuvaavien tekstien pohjalta. Keskustellaan teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvarantoa teksteihin tutustumalla.

S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista yksin ja yhdessä sekä leikitellään kielellä.

S4 Taito ymmärtää kieltä, kirjallisuutta ja kulttuuria: Havainnoidaan oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä sekä rohkaistaan käyttämään omaa äidinkieltä yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi vuosiluokilla 1–2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin lähtökohtana ja tavoitteena on saada kokonaiskuva kunkin oppilaan kielellisen kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilas saa myös monipuolisesti palautetta siitä, miten hän ymmärtää ja käyttää kieltä, ilmaisee itseään, osallistuu yhteiseen keskusteluun sekä tuottaa ja tulkitsee tekstejä. Kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita oppilaan omassa äidinkielessä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen kielenkäyttötilanteista

Oppilaan omassa äidinkielessä huomiota kiinnitetään erityisesti kyseisen kielen ymmärtämisen kehittymiseen. Opittavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä vaikuttavat oppilaiden mahdollisuuksiin edistyä kyseisen kielen taidoissa.

OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 3–6

Vuosiluokilla 3–6 erityisenä tehtävänä on oppia toimimaan aktiivisesti omalla äidinkielellä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Oppilaat oppivat lukemaan erilaisia lukemistapoja käyttäen, jäsentämään lukemaansa ja jakamaan lukukokemuksiaan sekä kehittämään kirjoitusjärjestelmän hallintaansa. Oppilaat tutustuvat kielen keskeisiin ominaispiirteisiin. Oppilaat oppivat vertailemaan kieliä ja hyödyntämään kielitaitoa erilaisissa oppimisympäristöissä hankkimalla äidinkielen avulla tietoa eri oppiaineissa. Tavoitteena on syventää suhdetta omaan kieleen ja oppia arvostamaan eri kielten taitoa. Tavoitteena on myös oppia arvioimaan ja ohjaamaan omaa oppimista. Oppilaan opiskelumotivaatiota vahvistetaan yhteistyössä kotien ja kieliyhteisön kanssa.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	L2
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1	L2
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä	S1	L1
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2	L1, L4, L5
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2	L4, L5
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3	L2
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3	L1, L2, L5
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4	L1, L2

T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisimpiin rakenteisiin	S4	L1, L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5	L1, L4
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5	L1, L4, L5

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6

Oppilaan oman äidinkielen kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilaat voivat laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan yhteistyötaitoja, kuten kuuntelemista ja aloitteiden tekemistä sekä tehdään esityksiä hyödyntämällä omakielisen lähiympäristön ja median mahdollisuuksia. Harjoitellaan oman toiminnan arviointia ja palautteen vastaanottamista.

S2 Tekstien tulkitseminen: Työskennellään monipuolisesti erilaisten tekstien kanssa niin, että oppilaiden suhde omakieliseen tekstimaailmaan vahvistuu. Syvennetään lukemisen ja tekstien tulkinnan taitoa tutustumalla erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin, erityisesti kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaa ottaviin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, muun muassa kysymistä, silmäilyä ja tiivistämistä. Keskustellaan teksteistä, jaetaan lukukokemuksia ja syvennetään tuntemusta siitä, miten erilaiset tekstit rakentuvat. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvaramia.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä omassa tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista sekä oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan oman äidinkielen keskeisimpiin rakenteisiin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin sekä vertaillaan tiedonalojen tekstejä. Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. Esitellään ja harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi vuosiluokilla 3–6

Muutosmääräys OPH-172-2023 18.1.2023, voimassa 1.8.2023 alkaen
Muuttaa määräystä nro 104/011/2014:

Perusopetusta täydentävä oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on sujuvoitunut ja miten hänen ilmaisuvarantonsa on monipuolistunut. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Arvioinnin avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään oman äidinkielen oppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan oppimisen tukena. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat oppilaan oman äidinkielen eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Oppilaan oman äidinkielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan päättyessä opettaja käyttää oppilaan oman äidinkielen valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppilas on saavuttanut oppilaan oman äidinkielen tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppilaan oman äidinkielen tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempien arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Toiminta vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia itselleen tutuissa ja epämuodollisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia rakentavasti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa.

T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1	Oppilas oppii käyttämään erilaisia ilmaisukeinoja, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa.	Erilaisten ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa kuunnella muita mutta osallistuu ryhmä- ja vuorovaikutustilanteisiin satunnaisesti.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla erilaisia kielellisiä keinoja osallistuessaan keskusteluun ryhmätilanteessa.	Oppilas osaa hyödyntää kielellisten keinojen lisäksi äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa ryhmätilanteissa. Oppilas osaa mukauttaa viestintäänsä ryhmätilanteeseen sopivaksi ja ottaa muut osallistujat huomioon.	Oppilas osaa mukauttaa kielellisiä ja viestinnällisiä keinojaan tilanteeseen sopivalla tavalla. Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmässä ja ottaa muiden näkemykset huomioon keskustellessaan.
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1	Oppilas oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta.	Oman toiminnan arvioiminen sekä palautteen vastaanottaminen ja antaminen	Oppilas osaa nimetä jonkin viestinnällisen vahvuutensa tai kehittämis-kohteensa.	Oppilas osaa kuvata itseään viestijänä ja nimetä muutaman vahvuutensa ja kehittämis-kohteensa. Oppilas osaa ottaa vastaan palautetta.	Oppilas osaa kuvata vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan viestijänä. Oppilas osaa antaa niukkaa palautetta.	Oppilas osaa arvioida omia viestintätaitojaan. Oppilas osaa ottaa vastaan ja hyödyntää palautetta omasta toiminnastaan sekä antaa palautetta.
Tekstien tulkitseminen							
T4 innostaa oppilasta lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2	Oppilas lukee omakielisiä tekstejä kielitaidon mukaan.	Omakielisten tekstien lukeminen	Oppilas osaa lukea yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea melko monipuolisesti erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia tekstejä omalla äidinkielellään.

T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2	Oppilas sujuvoittaa lukemistaan ja oppii käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita.	Lukutaidon kehittyminen	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään ja rakenteeltaan ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä hitaasti. Oppilas osaa ohjatusti käyttää jotakin yksinkertaista tekstin ymmärtämisen perust strategiaa.	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä melko sujuvasti. Oppilas osaa käyttää jotakin yksinkertaista tekstin ymmärtämisen perust strategiaa.	Oppilas osaa lukea melko sujuvasti kielitaidolleen sopivia tekstejä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää tavallisimpia tekstinymmärtämisen perust strategioita.	Oppilas osaa lukea sujuvasti erilaisia kielitaidolleen sopivia tekstejä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen perust strategioita tarkoituksenmukaisesti.
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2	Oppilas oppii käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi ja tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä.	Lukutaidon ja tekstien käyttö	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään ja keskustella teksteistä apukysymysten ja mallien avulla.			
Tekstien tuottaminen							
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3	Oppilas oppii kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan.	Ilmaisu tekstien tuottamisessa	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten tai mallien avulla lyhyitä tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa ohjatusti tekstejä omalla äidinkielellään ja käyttää itselleen tuttuja ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään myös pidempiä tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tilanteeseen sopivia tekstejä ja käyttää monipuolisia ilmaisuja.

T8 kannustaa oppilasta harjoitteluun ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3	Oppilas sujuvoittaa kirjoittamisen perustaitoja, tekstien tuottamisen taitoa ja oman äidinkielen kirjoitusjärjestelmän hallintaa.	Kirjoittamisen perustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla lyhyen yhtenäisen tekstin omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia kirjoitetun kielen rakenteita.	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla lyhyen yhtenäisen tekstin omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia kirjoitetun kielen rakenteita.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa kirjoittaa käsin tai tietokone- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen oman äidinkielen kirjoitusjärjestelmän mukaisesti.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään loogisesti jaksotetun tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa käyttää oman äidinkielen kirjoitusjärjestelmää.
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisuudessa teksteissä	S3	Oppilas oppii edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisuudessa teksteissä.	Ajatusten ja kokemusten ilmaiseminen erityyppisissä teksteissä	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien tai apukysymysten avulla yksinkertaisia kertovia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien avulla yksinkertaisia kertovia ja kuvaavia tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa monipuolisesti kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen							
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4	Oppilas oppii ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä.	Kielellisen ja kulttuurisen identiteetin ymmärtäminen sekä äidinkielen merkityksen havainnointi	Oppilas osaa ohjautusti tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä apukysymysten avulla oman kielen ja kulttuurinsa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä oman kielen ja kulttuurinsa ominaispiirteitä. Oppilas osaa kuvata oman äidinkielen merkitystä.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen käyttöä ja merkitystä.
T11 ohjata oppilasta tutustumaan oman äidinkielen	S4	Oppilas oppii tuntemaan oman äidinkielen	Oman äidinkielen keskeisten rakenteiden tuntemus	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia äidinkielen	Oppilas osaa käyttää mallien avulla äidinkielen	Oppilas osaa tunnistaa mallien avulla oman äidinkielen	Oppilas osaa käyttää oman äidinkielen

keskeisiin rakenteisiin		keskeisiä rakenteita.		rakenteita apukysymysten tai mallien avulla.	keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä.	keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä.	keskeisiä rakenteita.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena							
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5	Oppilas oppii hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä.	Oman äidinkielen käyttö oppimisessa ja eri tiedonalojen kielen kehittyminen	Oppilas ymmärtää joidenkin oppiaineiden sisältöä arkikielellä.	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena mallien ja apukysymysten avulla.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla omaa äidinkieltään opiskelun tukena ja tuntee jonkin verran eri tiedonalojen kieltä.	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena.
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5	Oppilas oppii etsimään tietoa omalla äidinkielellään.	Omakielinen tiedonhaku	Oppilas osaa hakea ohjatusti tietoa annetuista omakielisistä lähteistä.	Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisesti omakielisistä lähteistä mallien avulla.	Oppilas osaa ohjatusti hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa ohjatusti tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.	Oppilas osaa hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää erilaisia omakielisiä lähteitä ja tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.

OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 7–9

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen erityisenä tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaiden oman äidinkielen taitoa kunkin kielitaidon mukaisesti. Oppilaat tutustuvat erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin sekä oppivat tulkitsemaan, analysoimaan ja tuottamaan niitä. Oppilaiden suhde omakieliseen kirjallisuuteen ja kertomus- ja kulttuuriperinteeseen sekä kieliyhteisöön syvenee ja monipuolistuu. Oppilaat syventävät kielen ominaispiirteiden osaamistaan sekä hyödyntävät kielitietoaan ja -taitoaan erilaisissa oppimisympäristöissä hankkimalla äidinkielen avulla tietoa eri oppiaineissa. Oppilaiden arvostus omaa

äidinkieltä kohtaan vahvistuu ja heidän kykynsä käyttää kieltä tietoisesti ja luovasti kasvaa. Oppilaat omaksuvat tiedonhaluisen ja itseohjautuvan tavan opiskella äidinkieltään ja syventävät taitoaan vertailla kieliä sekä hyödyntävät eri kielten taitojaan monipuolisesti. Oppilaat omaksuvat keinoja kehittää kielitaitoaan myös perusopetuksen päätyttyä. Oppilaat syventävät opiskelumotivaatiotaan yhteistyössä kotien ja kieliyhteisön kanssa.

Oppilaan oman äidinkielen tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1	L1, L2
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2	L2, L5, L7
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3	L2, L5
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3	L1, L2
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3	L1, L2, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4	L1, L2, L7
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4	L2, L4
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4	L2, L4, L5
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5	L1, L4, L6

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

Oppilaan oman äidinkielen kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilaat voivat laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista, harjoitellaan keskustelua, väittelyä ja mielipiteiden ilmaisemista, vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutus- ja keskustelutapoja. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita hyödyntämällä omakielisen ympäristön ja median mahdollisuuksia. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.

S2 Tekstien tulkitseminen: Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta omakielisiin teksteihin hyödyntämällä oppilaiden ehdottamia tekstejä. Laajennetaan lukemisen kohteita ja ohjataan käyttämään erilaisia lähteitä omakielisten tekstien löytämiseksi. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja harjoitellaan lähteiden luotettavuuden arviointia. Tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Jaetaan lukukokemuksia ja tulkintoja teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan kertovien, kuvaavien, kantaa ottavien, pohtivien ja ohjaavien tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten sekä syvennetään kirjoittamisprosessin vaiheiden hallintaa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Syvennetään oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteiden tuntemusta ja niiden hallintaa omassa tekstissä sekä pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutustutaan omakieliseen mediaan ja kulttuuritarjontaan sekä harjoitellaan niiden kriittistä tarkastelua. Syvennetään oman äidinkielen keskeisten rakenteiden ja muiden piirteiden tuntemusta ja vertaillaan niitä suomen kieleen. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä

suullisesti ja kirjallisesti on kehittynyt. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Sen avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään kielenoppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan kaiken oppimisen ja lukuharrastuksen tukena.

Opiskelun päättyessä 9. vuosiluokalla määritellään, miten oppilas on saavuttanut perusopetusta täydentävän oman äidinkielen oppimäärän tavoitteet. Arvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki tässä liitteessä määritellyt oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvosana on oman äidinkielen opetuksen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	Oppilas osaa toimia satunnaisesti itselleen tutussa ryhmässä ja arkisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy säätämään toimintaansa tilanteen mukaan.
Tekstien tulkitseminen							
T2 kannustaa oppilasta monipuolista maan lukuharrastukseen kielitaidon mukaan	S2	Oppilas tuntee monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Tekstimaailman ja lukuharrastuksen monipuolistuminen	Oppilas osaa lukea erilaisia yksinkertaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä mutta pitäytyy enimmäkseen itselle tutuissa tekstilajeissa.	Oppilas osaa lukea erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2	Oppilas kehittää erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä ymmärtää ja tulkitsee erilaisia tekstejä.	Erittelevä ja kriittinen lukutaito sekä tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä tehtävän suorittamiseksi mallin mukaan.	Oppilas ymmärtää tekstin sisällön ydinasiat ja harjoittelee tarkastelemaan tekstejä kriittisesti.	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti käyttäen joitakin tekstinymmärtämisen strategioita.	Oppilas osaa käyttää tarkoituksen mukaisia tekstinymmärtämisen strategioita. Oppilas valitsee, käyttää, tulkitsee ja arvioi kriittisesti

							myös itselleen uudentyypisiä tekstejä.
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2	Oppilas vahvistaa taitoaan pohtia tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa sekä keskustella teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	Taito hyödyntää tekstejä ja lukutaitoa sekä taito keskustella teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä ja pohtii apukysymysten ja mallien avulla tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa.	Oppilas osaa hyödyntää mallien avulla ja itsenäisesti erilaisia tekstejä tiedon hankkimiseksi. Oppilas harjoittelee teksteistä keskusteleminen tutuissa viestintäympäristöissä.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella erilaisista teksteistä pohtien tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa erilaisissa viestintäympäristöissä.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella myös itselleen uudentyypisistä teksteistä kysyen, tiivistäen, kommentoiden ja pohtien tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa erilaisissa viestintäympäristöissä.
Tekstien tuottaminen							
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3	Oppilas rohkaistuu kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan ja vahvistaa myönteistä suhtautumistaan kirjoittamiseen.	Tekstien tuottaminen ja ilmaisu	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten ja mallien avulla yksinkertaisia tekstiä.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti mallien avulla tekstiä käyttäen itselleen tuttuja ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti myös pidempiä tekstejä käyttäen monipuolisia ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti monipuolisia tilanteeseen sopivia tekstejä käyttäen luovia ilmaisuja.
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamista taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3	Oppilas sujuvoittaa ja monipuolistaa kirjoittamisen taitoaan ja oman äidinkiensä kirjoitusjärjestelmän hallintaa.	Sujuva ja monipuolinen kirjoittamisen taito, ymmärrettävän tekstin tuottaminen ja kirjoitetun kielen konventioiden hallinta	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisen tekstin, jonka viestistä saa selvää. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia rakenteita sekä pääsääntöisesti esimerkiksi virkkeen lopetusmerkkejä ja isoa alkukirjainta.	Oppilas osaa tuottaa lyhyen tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa jaksottaa tekstinsä ja noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytäntöä.	Oppilas osaa tuottaa tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa hyödyntää kirjoittamisessaan tietojen viestintäteknisiä.	Oppilas osaa tuottaa ymmärrettävän ja sujuvan tekstin. Oppilas osaa jäsentää tekstinsä ja kappaleensa loogisesti ja kiinnittää huomiota sanavalintoihin sekä noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytäntöä.
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan	S3	Oppilas rohkaistuu tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia,	Taito tuottaa eri tekstilajeja	Oppilas osaa tuottaa mallien	Oppilas osaa tuottaa ohjaavia ja	Oppilas osaa tuottaa pohtivia ja	Oppilas osaa tuottaa itsenäisesti

kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä		kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä.	edustavia tekstejä	avulla yksinkertaisia ja konkreettisia kertovia ja kuvaavia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää mallien avulla niille tyypillisiä keinoja.	erilaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä keinoja.	erilaisia tekstejä ja käyttää monipuolisesti niille tyypillisiä keinoja.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen							
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4	Oppilas pohtii kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä. Oppilas tuntee jonkin verran omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla mallien avulla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailee niitä apukysymysten avulla tuttuihin kieliin ja kulttuureihin, myös Suomeen ja suomalaiseen kulttuuriin.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteettinsä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla itsenäisesti kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Oppilas hyödyntää luovasti ja itsenäisesti omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4	Oppilas tunnistaa kielen eri rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa.	Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa mallien ja apukysymysten avulla tehdä yksittäisiä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä, kuten kirjoitetun ja puhutun kielen eroista.	Oppilas osaa mallien avulla tehdä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä ja eri rekisterien ja tyylien eroista.	Oppilas osaa tunnistaa kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä. Oppilas osaa käyttää mallien avulla kielen eri rekistereitä.	Oppilas osaa tunnistaa ja käyttää itsenäisesti kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen monipuolista tilanteista käyttöä.
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4	Oppilas syventää tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista.	Keskeisten rakenteiden tuntemus ja käyttö	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia äidinkielen rakenteita apukysymysten ja mallien avulla.	Oppilas tunnistaa mallien avulla joitakin äidinkielen keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä tutuissa	Oppilas tunnistaa mallien avulla ja itsenäisesti oman äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää	Oppilas tuntee hyvin äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä monipuolisesti myös itselleen

					ympäristöissä.	niitä erilaisissa viestintäympäristöissä.	uudenlaisissa viestintäympäristöissä.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena							
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsitte lyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5	Oppilas kehittää toimivaa kaksi- ja monikielisyyttään ja taitoaan käyttää sitä monipuolisesti tiedonhaussa ja tiedonkäsitte lyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä tekijänoikeuksia noudattaen.	Omakielinen ja monikielinen tiedonhaku ja tiedonkäsitte ly tieto- ja viestintätekn iikkaa hyödyntämäl lä	Oppilas harjoittelee käyttämään äidinkieltään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa . Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisis ta lähteistä mallien avulla.	Oppilas käyttää mallien avulla äidinkieltään ja monikielisyyt tään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa . Oppilas noudattaa tekijänoikeuk sia ja tietää, mitä yksityisyyden suojalla tarkoitetaan.	Oppilas osaa käyttää itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyyt tään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa . Oppilas harjoittelee lähteiden valintaa, käyttöä ja luotettavuud en arviointia. Oppilas erottaa yleensä faktan mielipiteestä .	Oppilas käyttää monipuolis es ti ja itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyyt tään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa . Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyytt ä ja lähteiden luotettavuutt a ja valita tehtävään sopivat lähteet.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista. Myös 9. vuosiluokan päättyessä oppilaalle annetaan erillinen osallistumistodistus

VUOSILUOKKAISTETUT SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI

VUOSILUOKKAISTETUT SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 1

OPPILAAN OMA ÄIDINKIELI VUOSILUOKILLA 1–2

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	• Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä. • Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua ryhmässä kuten keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista. • Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä: kuunteleminen, puheenvuoron pyytäminen, odottaminen ja käyttäminen; jokapäiväiset kohteliaisuussäännöt ja muut arkiset asiat. • Harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja sekä nimetään tunteita.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan	• Tutustutaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja ilmaisukeinoihin mm. leikkejä, pelejä ja draamaa hyödyntäen. • Havainnoidaan kieliyhteisölle ominaisia ilmaisukeinoja.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	• Tuodaan esille omia kokemuksia ja erilaisia näkökulmia sekä keskustellaan niistä ja kielenkäytön tilannesidonaisuudesta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

	Havainnoidaan kulttuurille ominaisia viestintä- ja vuorovaikutustapoja.	
Tekstien tulkitseminen	S2	
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	- Tutustutaan erilaisiin ikäkaudelle soveltuviin teksteihin ja kuviin ja käsitellään niitä yhdessä. - Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. - Harjoitellaan ohjatusti hankkimaan tietoa erilaisista lähteistä ja kertomaan siitä muille.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen	Harjoitellaan kuvien, kirjaimien, merkkien, otsikoiden ja tekstien lukemista ja työstämistä monipuolisia ilmaisukeinoja käyttäen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	- Leikitään ja pelataan kielileikkejä ja -pelejä. - Tuotetaan ja ilmaistaan omia tarinoita yksin ja yhdessä laajan tekstikäsitteilyn mukaan.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja	- Harjoitellaan oikeaa kirjoitusasentoa, kirjoittamisen suuntaa ja erilaisten välineiden käyttöä kirjoittamiseen. - Havainnoidaan ja harjoitellaan kirjain-äänne-vastaavuutta. - Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. - Harjoitellaan tavujen ja yksittäisten sanojen kirjoittamista taitotason mukaan	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja	Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtimisen ja arjen taidot
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	- Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä koulun, huoltajien ja oman kieliyhteisön kanssa. - Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kansanperinteeseen (esim. kertomuksiin, musiikkiperinteeseen, leikkeihin, tapoihin ja juhliin).	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	- Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. - Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. - Kuunnellaan ja käytetään omaa kieltä erilaisissa tilanteissa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille	- Yhteistyössä luokanopettajien kanssa suunnitellaan oppilaille yksinkertaisia kielitehtäviä, jossa oman äidinkielen oppilaat toimivat yhdessä ikäistensä kanssa. - Selitetään muiden oppiaineiden sanastoa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilaan oppimisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan oman äidinkielen opetuksessa vuosiluokilla 1–2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin lähtökohtana ja tavoitteena on saada kokonaiskuva kunkin oppilaan kielellisen kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilas saa tietoa

kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään oman äidinkielen oppijana. Oppilas saa myös monipuolisesti palautetta siitä, miten hän ymmärtää ja käyttää kieltä, ilmaisee itseään, osallistuu yhteiseen keskusteluun sekä tuottaa ja tulkitsee tekstejä. Kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita oppilaan omassa äidinkielessä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen kielenkäyttötilanteista

Oppilaan omassa äidinkielessä huomiota kiinnitetään erityisesti kyseisen kielen ymmärtämisen kehittymiseen. Opittavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä vaikuttavat oppilaiden mahdollisuuksiin edistyä kyseisen kielen taidoissa.

Oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 1.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti arjen tilanteissa tarvittaviin vuorovaikutustaitoihin sekä oppilaan taitoon hallita oman kielensä aakkoset ja tyypillisimmät kirjaimet/merkit.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Vuosiluokilla 1-3 Laukaassa lukuvuositolistuksiin ja välitolistuksiin annetaan sanallinen arvio. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 2

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta	• Harjoitellaan erilaisia ilmaisukeinoja mm. leikkejä,	L2 Kulttuurinen osaaminen,

erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan	pelejä ja draamaa hyödyntäen. - Järjestetään tilanteita, jossa on erilaisia ihmisiä paikalla. - Kannustetaan ja harjoitellaan kulttuurille ominaista ilmaisua	vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	- Harjoitellaan ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä opettajan ohjauksessa. - Harjoitellaan jokapäiväisiä kohteliaisuussääntöjä ja muita arkisia asioita opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä. - Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja. - Tuodaan esille omia kokemuksia ja erilaisia näkökulmia, kehitetään omia viestintätapoja sekä keskustellaan niistä ja kielenkäytön tilannesidonnaisuudesta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Tekstien tulkitseminen	S2	
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen	- Kasvatetaan sanavarastoa ja lukutaitoa lukemalla ja yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta. - Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. - Harjoitellaan monipuolisesti tekstien ja kuvien lukemista sekä tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita liittämällä luettua omiin	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito

	kokemuksiin.	
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessa ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	- Tutustutaan erilaisiin teksteihin ja harjoitellaan kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. - Tarjotaan ikätasoista luettavaa, luetaan tekstejä ja harjoitellaan kertomistaitoja. - Keskustellaan erilaisista teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. - Kiinnitetään huomiota erilaisten tekstien esiintymiseen jokapäiväisissä ympäristöissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja	Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan	- Harjoitellaan yksinkertaisten tekstien luomista yksin ja yhdessä. - Harjoitellaan nimien, kiinnostavien ilmiöiden ja esineiden, sanojen, lauseiden ja omien juttujen suullista tuottamista ja kirjoittamista osaamisen mukaan. - Leikitellään kielellä. Keskustellaan eri tavoista ilmaista asioita.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa,	Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä koulun,	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	huoltajien ja oman kieliyhteisön kanssa. Tutustutaan keskustelussa tarvittaviin kielitiedon käsitteisiin (puhekieli, kirjakieli, erilaiset puhetavat, koulun eri kielet).	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtimisen ja arjen taidot
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	- Tutustutaan maailmankartan avulla paikkoihin, missä opetettavaa kieltä puhutaan. - Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kansanperinteeseen (esim. kertomuksiin, leikkeihin, tapoihin ja juhliin). - Osallistutaan kieliyhteisön toimintaan mahdollisuuksien mukaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtimisen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	- Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. - Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. - Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille	Yhteistyössä luokanopettajien kanssa suunnitellaan oppilaille yksinkertaisia kielitehtäviä, jossa oman äidinkielen	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja

	oppilaat toimivat yhdessä ikäistensä kanssa. Käsitellään muiden oppiaineiden sanastoa.	kestävän tulevaisuuden rakentaminen
--	--	-------------------------------------

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin lähtökohtana ja tavoitteena on saada kokonaiskuva kunkin oppilaan kielellisen kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilas saa myös monipuolisesti palautetta siitä, miten hän ymmärtää ja käyttää kieltä, ilmaisee itseään, osallistuu yhteiseen keskusteluun sekä tuottaa ja tulkitsee tekstejä. Kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita oppilaan omassa äidinkielessä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen kielenkäyttötilanteista

Oppilaan omassa äidinkielessä huomiota kiinnitetään erityisesti kyseisen kielen ymmärtämisen kehittymiseen. Opittavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä vaikuttavat oppilaiden mahdollisuuksiin edistyä kyseisen kielen taidoissa.

Oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 2.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota perusluku- ja kirjoitustaidon kehittymiseen.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Vuosiluokilla 1-3 Laukaassa lukuvuositoloihin ja välitodistuksiin annetaan sanallinen arvio. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 3

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 - Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua ryhmässä erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. - Valmistellaan toisille esitettävää materiaalia ja harjoitellaan puheesityksiä. - Harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Käytetään toiminnallisia työtapoja kuten draamaa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen	S2	
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Opitaan käyttämään kirjaston palveluja - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 • Harjoitellaan sujuvaa mekaanista lukutaitoa lukemalla ääneen. • Harjoitellaan erilaisten tekstien lukemista ja kertomista. • Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa monipuolisin sanastoharjoituksin. • Harjoitellaan tekstien sanoman ymmärtämistä • Käytetään opittuja lukustrategioita omakielisissä teksteissä. • Opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä: juoni, päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika. Tutustutaan tarinan rakenteeseen. • Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja	L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Tekstien tuottaminen	S3	
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 • Harjoitellaan kirjoittamista esimerkkien ja mallien perusteella yksin ja yhdessä. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. • Tutustutaan oikeinkirjoitussääntöihin ja teknisiin apuvälineisiin (esimerkiksi oikolukuohjelmat)	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 • Vakiinnutetaan oikeinkirjoituksen perussääntöjen noudattamista. • Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 - Tutkitaan oman perheen kieli- ja kulttuuritaustaa. - Avarretaan käsitystä kielitaidon merkityksestä. Opitaan huomaamaan, että oma äidinkieli vaikuttaa toisen kielen oppimiseen. - Tutustutaan omaan kulttuuriperintöön liittyvään kirjallisuuteen. - Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä sekä yhteistyössä kodin kanssa mahdollisuuksien mukaan oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 - Tuodaan esille oman kielen keskeisiä rakennemalleja ja ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä - Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä sekä vertailemaan niitä muihin oppilaille tuttuihin kieliin	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 - Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. - Harjoitellaan erilaisia oppimisen strategioita. - Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa kaiken oppimisen tukena. Keskustellaan oman äidinkielen osaamisen tärkeydestä. - Kannustetaan oppilasta työskentelemään omalla kielellään.	L1 Ajattelu ja oppimaan osaaminen L4 Monilukutaito

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on sujuvoitunut ja miten hänen ilmaisuvaramonsa on monipuolistunut. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Arvioinnin avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään oman äidinkielen oppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan oppimisen tukena. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat oppilaan oman äidinkielen eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Oppilaan oman äidinkielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan päättyessä opettaja käyttää oppilaan oman äidinkielen valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppilas on saavuttanut oppilaan oman äidinkielen tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppilaan oman äidinkielen tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 3

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota perusluku- ja kirjoitustaidon kehittymiseen.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 4

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan toimimaan vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 - Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua ryhmässä erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta - Valmistellaan toisille esitettävää materiaalia ja harjoitellaan esiintymistaitoja. - Käytetään toiminnallisia työtapoja, kuten draamaa.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen	S2	
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 Tarjotaan oppilaalle monipuolisesti luettavaa eri aihealueista. Käytetään opetuksessa mm. kirjaston palveluja mahdollisuuksien mukaan. Kannustetaan oppilasta etsimään itseään kiinnostavaa luettavaa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 - Tutustutaan muiden oppiaineiden keskeisiin sanastoihin. - Harjoitellaan sujuvaa ja ymmärtävää lukutaitoa yhdessä ja yksin lukemalla. Pohditaan puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien merkityksiä. - Tekstien tulkitsemisessa korostuu sanaston ymmärtäminen. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa monipuolisin sanastoharjoituksin. - Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita omakielisissä teksteissä.	L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 - Puhutaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. - Vahvistetaan kerronnan peruskäsitteiden käyttöä. Harjoitellaan tarinan rakentamista ja juonen kertomista. - Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien ja varianttien eroja.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Opetellaan arvioimaan omia tekstejä sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 - Harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista käsin ja tietokoneella yksin ja ryhmässä. - Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. - Harjoitellaan ajatuskartan käyttöä oman tekstin suunnittelussa sekä tekstin tuottamista kuvien pohjalta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

		Opitaan, että tekstit jaetaan kappaleisiin. • Vakiinnutetaan oikeinkirjoitussääntöjen noudattamista. • Otetaan aktiivisesti käyttöön uusia sanoja ja ilmauksia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä sanavalintojen avulla.	
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3	• Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. • Käytetään käänteisen opetuksen menetelmiä: oppilaat tutustuvat aiheeseen etukäteen itsenäisesti, jonka jälkeen tunnilla keskustellaan ja tuotetaan aiheesta tekstejä yksin ja yhdessä. • Opetellaan arvioimaan omia tekstejä sekä palautteen antamista ja vastaanottamista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4	• Käsitellään omaa kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja havainnoidaan oman kulttuurin piirteitä. • Tutkitaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön taustaa. • Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä sekä yhteistyössä kodin kanssa mahdollisuuksien mukaan oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4	• Tutustutaan oman kielen mukaisiin yksinkertaisiin rakennemalleihin ja harjoitellaan käyttämään niitä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen

	Opetellaan havainnoimaan oman kielen piirteitä. Vertaillaan oppilaiden tuntemien kielten piirteitä.	
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 - Tutustutaan eri oppiaineiden keskeiseen sanastoon. - Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. - Opitaan asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa oppimista.	

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on sujuvoitunut ja miten hänen ilmaisuvarantonsa on monipuolistunut. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Arvioinnin avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään oman äidinkielen oppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan oppimisen tukena. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat oppilaan oman äidinkielen eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Oppilaan oman äidinkielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan päättyessä opettaja käyttää oppilaan oman äidinkielen valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppilas on saavuttanut oppilaan oman äidinkielen tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppilaan oman äidinkielen tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 4

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa vuosiluokilla 4-8 lukuvuositolistuksiin ja välitodistuksiin annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 5

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteessa toimiminen	S1	
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 • Harjoitellaan toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja yhteisissä oppimistilanteissa rohkeasti ja rakentavasti.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 • Harjoitellaan esitysten tekemistä ja esiintymistaitoja. • Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua ryhmässä erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. • Käytetään toiminnallisia työtapoja, kuten draamaa.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja	S1	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	Tehdään ryhmitöitä, joissa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja luetaan erilaisia tekstejä. - Käytetään kirjaston palveluja mahdollisuuksien mukaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 - Harjoitellaan sujuvaa ja ymmärtävää lukutaitoa lukemalla kaunokirjallisuutta sekä tieto- ja mediatekstejä yksin ja yhdessä. - Tekstien tulkitsemisessa korostuu päätteleminen, mielipiteiden tunnistaminen ja tekstilajin hahmottaminen. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa monipuolisin sanastoharjoituksin. - Tutustutaan erilaisiin teksteihin (kertoviin, kuvaaviin, ohjaaviin ja kantaaottaviin) ja havainnoidaan niiden kieltä. - Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja.	L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä sekä innostetaan kulttuurin pariin. - Keskustellaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. - Työskennellään eri oppiaineiden tekstilajien tai sanastojen kanssa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	

T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 - Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. - Tiivistämistä ja pääasioiden löytämistä harjoitellaan esimerkiksi toistokirjoituksen avulla. - Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita ja tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden valintaa. Harjoitellaan ajatuskartan käyttöä oman tekstin suunnittelussa sekä tekstin tuottamista kuvien pohjalta.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 - Muokataan ja korjataan omaa tekstiä. Vakiinnutetaan oikeinkirjoitussääntöjen noudattamista. Kirjoitetaan sekä käsin että koneella. Käytetään oikeinkirjoitusohjelmia. - Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 - Tuotetaan kertovien tekstien lisäksi kuvailevia tekstejä ja lyhyitä asiatekstejä kirjallisesti ja suullisesti, yksin ja ryhmässä. - Harjoitellaan sekä fiktiivisten sekä ei-fiktiivisten monimuotoisten tekstien tuottamista omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista	S4	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	• Syvennetään tietämystä omasta kulttuuriperinnöstä. • Kannustetaan oppilasta arvostamaan sekä oman että Suomen kulttuurin erityispiirteitä. • Tutkitaan kulttuurisidonnaisia ilmiöitä. Kehitetään kielitaitoa kulttuurin tulkitsemisen välineenä. • Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä. • Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä sekä yhteistyössä kodin kanssa mahdollisuuksien mukaan oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L2 Kulttuurinen osaaminen
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisimpiin rakenteisiin	S4 • Harjoitellaan käyttämään oman kielen rakennemalleja. Tutkitaan, miten kielen rakenteet vaikuttavat ilmaisun merkitykseen. Syvennetään tietoja kirjoitetun kielen normeista ja opitaan tekemään päätelmiä kielen säännönmukaisuuksista. • Verrataan oppilaille tuttujen kielten rakenteita ja sanastoa. • Laajennetaan kielen eri rakenteiden käyttöä sekä sanastoa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 • Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Kartutetaan aktiivista ja passiivista sanavarastoa sekä keskustellaan sanavaraston kehitymisestä. • Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito

	• Harjoitellaan erilaisia oppimisen strategioita.	
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 • Opitaan asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa oppimista realistisesti. • Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa eri tiedonalojen tiedonhankinnassa ja oppimisessa. • Laajennetaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on sujuvoitunut ja miten hänen ilmaisuvarantonsa on monipuolistunut. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Arvioinnin avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään oman äidinkielen oppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan oppimisen tukena. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat oppilaan oman äidinkielen eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Oppilaan oman äidinkielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan päättyessä opettaja käyttää oppilaan oman äidinkielen valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppilas on saavuttanut oppilaan oman äidinkielen tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppilaan oman äidinkielen tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 5

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa vuosiluokilla 4-8 lukuvuositodistuksiin ja välitodistuksiin annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 6

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 • Harjoitellaan oppimisen ja vertaisoppimisen taitoja vuorovaikutustilanteissa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 • Laajennetaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. • Käytetään toiminnallisia työtapoja, kuten draamaa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä	S1 • Tehdään ryhmätöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

	arvioimista ja esittämistä koko luokalle. Opitaan itsearviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista.	
Tekstien tulkitseminen	S2	
T4 innostaa oppilasta lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Tekstien tulkitsemisessä korostuu pääättelemisen, mielipiteiden tunnistaminen ja tekstilajin hahmottaminen. Edistetään eri tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja hyödynnetään kirjastoa mahdollisuuksien mukaan. - Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 - Harjoitellaan sujuvaa ja ymmärtävää lukutaitoa lukemalla kaunokirjallisuutta sekä tieto- ja mediatekstejä yksin ja yhdessä. - Opetellaan käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. - Harjoitellaan tiedon lähteen selvittämistä sekä arvioidaan tiedon luotettavuutta. Keskustellaan tekstien mahdollisista piilomerkityksistä ja monimerkityksellisyydestä. - Selitetään, vertaillaan ja pohditaan sanojen, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä. - Tunnistetaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja. - Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja hierarkioita.	L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. - Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 - Otetaan oikeinkirjoitussääntöjä huomioon omissa kirjoituksissa. Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä. - Syvennetään oppilaan tietoisuutta eri tiedonalojen kielten eroista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 - Syvennetään tekstin suunnittelun ja tuottamisen taitoja sekä tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä. - Varmennetaan kirjoitusprosessin vaiheiden hallintaa. Harjoitellaan oikeinkirjoitusta, otsikointia, kappalejakoja sekä sanavalintoja. Harjoitellaan suoraa ja epäsuoraa esittämistä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 - Syvennetään tekstin suunnittelun ja tuottamisen taitoja sekä tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä. - Harjoitellaan omien tekstien tuottamista esimerkkien avulla. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. - Käytetään opittua tietoa kirjoittamisprosessin vaiheista ja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

	muokataan tekstejä palautteen perusteella.	
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 - Syvennetään tietämystä omasta kulttuuriperinnöstä. Pohditaan oman kulttuuritaustan merkitystä. - Kannustetaan oppilasta arvostamaan sekä omaa että muita kulttuureja. - Tutkitaan kulttuurisidonnaisia ilmiöitä. Kehitetään kielitaitoa kulttuurin tulkitsemisen välineenä. - Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä sekä yhteistyössä kodin kanssa oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 - Syvennetään tietoja kirjoitetun kielen normeista ja opitaan tekemään päätelmiä kielen säännönmukaisuuksista. - Verrataan oppilaille tuttujen kielten rakenteita ja sanastoa. - Tuodaan esille kielelle ominaisten rakenteiden vaikutusta merkitykseen (kielen morfologia ja syntaksi).	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan eri oppiaineiden teksteihin. - Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan	S5 Laajennetaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja

itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	Laajennetaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	viestintäteknologinen osaaminen
---	--	---------------------------------

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 3–6

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on sujuvoitunut ja miten hänen ilmaisuvaramonsa on monipuolistunut. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Arvioinnin avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään oman äidinkielen oppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan oppimisen tukena. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat oppilaan oman äidinkielen eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Oppilaan oman äidinkielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan päättyessä opettaja käyttää oppilaan oman äidinkielen valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppilas on saavuttanut oppilaan oman äidinkielen tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppilaan oman äidinkielen tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempien arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Toiminta vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia itselleen tutuissa ja epämuodollisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia rakentavasti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa.
T2 kannustaa oppilasta	S1	Oppilas oppii käyttämään erilaisia	Erialaisten ilmaisukeinoja	Oppilas osaa kuunnella muita mutta osallistuu	Oppilas osaa käyttää mallien avulla erilaisia	Oppilas osaa hyödyntää	Oppilas osaa mukauttaa kielellisiä ja

erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		ilmaisukeinoja, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa.	n käyttö	ryhmä- ja vuorovaikutustilanteisiin satunnaisesti.	kielellisiä keinoja osallistuessaan keskusteluun ryhmätilanteessa.	tää kielellisten keinojen lisäksi äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa ryhmätilanteissa. Oppilas osaa mukauttaa viestintäänsä ryhmätilanteeseen sopivaksi ja ottaa muut osallistujat huomioon.	viestinnällisiä keinojaan tilanteeseen sopivalla tavalla. Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmässä ja ottaa muiden näkemykset huomioon keskustellessaan.
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1	Oppilas oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta.	Oman toiminnan arvioiminen sekä palautteen vastaanottaminen ja antaminen	Oppilas osaa nimetä jonkin viestinnällisen vahvuutensa tai kehittämis-kohteensa.	Oppilas osaa kuvata itseään viestijänä ja nimetä muutaman vahvuutensa ja kehittämis-kohteensa. Oppilas osaa ottaa vastaan palautetta.	Oppilas osaa kuvata vahvuutensa ja kehittämiskohtiaan viestijänä. Oppilas osaa antaa niukkaa palautetta.	Oppilas osaa arvioida omia viestintätaitojaan. Oppilas osaa ottaa vastaan ja hyödyntää palautetta omasta toiminnastaan sekä antaa palautetta.
Tekstien tulkitseminen							
T4 innostaa oppilasta lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2	Oppilas lukee omakielisiä tekstejä kielitaidon mukaan.	Omakielisten tekstien lukeminen	Oppilas osaa lukea yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea melko monipuolisesti erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia tekstejä omalla äidinkielellään.
T5 ohjata oppilasta edistämään perusluku-	S2	Oppilas sujuvoittaa lukemistaan ja oppii	Lukutaidon kehittyminen	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään	Oppilas osaa lukea melko sujuvasti	Oppilas osaa lukea sujuvasti erilaisia

taidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita.		rakenteeltaan ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä hitaasti. Oppilas osaa ohjatusti käyttää jotakin yksinkertaista tekstin-ymmärtämisen perusstrategiaa.	rakenteeltaan ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä melko sujuvasti. Oppilas osaa käyttää jotakin yksinkertaista tekstin-ymmärtämisen perusstrategiaa.	kielitaidollaan sopivia tekstejä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää tavallisimpia tekstinymmärtämisen perusstrategioita.	kielitaidollaan sopivia tekstejä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita tarkoituksemukaisesti.
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2	Oppilas oppii käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi ja tiedon hankkimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä.	Lukutaidon ja tekstien käyttö	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään ja keskustelee teksteistä apukysymysten ja mallien avulla.			

Tekstien tuottaminen

T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuun sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3	Oppilas oppii kehittämään ilmaisuun sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan.	Ilmaisu tekstien tuottamisessa	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten tai mallien avulla lyhyitä tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa ohjatusti tekstejä omalla äidinkielellään ja käyttää itselleen tuttuja ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään myös pidempiä tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tilanteeseen sopivia tekstejä ja käyttää monipuolisia ilmaisuja.
T8 kannustaa oppilasta harjoitteluun ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3	Oppilas sujuvoittaa kirjoittamisen perustaitoja, tekstien tuottamisen taitoa ja oman äidinkielen kirjoitusjärjestelmän hallintaa.	Kirjoittamisen perustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla lyhyen yhtenäisen tekstin omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia kirjoitetun	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla lyhyen yhtenäisen tekstin omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia kirjoitetun	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään loogisesti jaksotetun tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa

				kielen rakenteita.	kielen rakenteita.	osaa kirjoittaa käsin tai tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen oman äidinkielen sä kirjoitusjärjestelmän mukaisesti.	käyttää oman äidinkielen sä kirjoitusjärjestelmää.
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiategsteissä ja kaunokirjallissa teksteissä	S3	Oppilas oppii edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiategsteissä ja kaunokirjallissa teksteissä.	Ajatusten ja kokemusten ilmaiseminen erityyppisissä teksteissä	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien tai apukysymysten avulla yksinkertaisia kertovia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien avulla yksinkertaisia kertovia ja kuvaavia tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa monipuolisesti kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4	Oppilas oppii ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiään sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä.	Kielellisen ja kulttuurisen identiteetin ymmärtäminen sekä äidinkielen merkityksen havainnointi	Oppilas osaa ohjatusti tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä apukysymysten avulla oman kielensä ja kulttuurinsa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä oman kielensä ja kulttuurinsa ominaispiirteitä. Oppilas osaa kuvata oman äidinkielen merkitystä.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen käyttöä ja merkitystä.
T11 ohjata oppilasta tutustumaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin	S4	Oppilas oppii tuntemaan oman äidinkielen keskeisiä rakenteita.	Oman äidinkielen keskeisten rakenteiden tuntemus	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia äidinkielen rakenteita apukysymysten tai mallien avulla.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla äidinkielen keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä.	Oppilas osaa tunnistaa mallien avulla oman äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä.	Oppilas osaa käyttää oman äidinkielen keskeisiä rakenteita.

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen	S5	Oppilas oppii hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja	Oman äidinkielen käyttö oppimisessa ja eri tiedonalojen	Oppilas ymmärtää joidenkin oppiaineiden sisältöä arkikielellä.	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena mallien ja	Oppilas osaa käyttää mallien avulla omaa	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena.
--	----	--	---	--	---	--	---

taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä		kehittämään eri tiedonalojen kieltä.	kielen kehittyminen		apukysymysten avulla.	äidinkieltä än opiskelun tukena ja tuntee jonkin verran eri tiedonaloje n kieltä.	
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5	Oppilas oppii etsimään tietoa omalla äidinkielellään.	Omakielinen tiedonhaku	Oppilas osaa hakea ohjatusti tietoa annetuista omakielisistä lähteistä.	Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisista omakielisistä lähteistä mallien avulla.	Oppilas osaa ohjatusti hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa ohjatusti tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.	Oppilas osaa hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää erilaisia omakielisiä lähteitä ja tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 6

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa vuosiluokilla 4-8 lukuvuositolistuksiin ja välitolistuksiin annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 7

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Tekstien tulkitseminen	S2	

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 • Luetaan monipuolisesti eri kirjallisuuden lajeja esim. nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta. • Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. • Kannustetaan kirjastojen tarjonnan aktiiviseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen. • Käsitellään omakielisiä autenttisia tekstejä koko kielialueelta kulttuuri- ja historiallista taustaa huomioon ottaen.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2 • Tarkastellaan kriittisesti median ja sosiaalisen median tekstejä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 • Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja kuten ○ Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä sekä esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. ○ Kehitetään tekstin ymmärtämisen strategioita. ○ Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. ○ Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. • Käsitellään koulussa esille tulevia tekstilajeja erilaisia kielenkäyttö- ja vuorovaikutustilanteita huomioon ottaen. Tarkastellaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä (tekstin tarkoitus, arvot, vaikuttamiskeinot jne.).	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito

	• Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia erilaisissa viestintäympäristöissä.	
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 • Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. • Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. ○ Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisinä, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. ○ Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. ○ Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen. ○ Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. ○ Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 • Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. • Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuotettaessa. • Harjoitellaan lähdekritiikkiä. • Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 • Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuotettaessa omia tekstejä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja

		kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 - Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. - Harjoitellaan eri rekistereiden, tyylipiirteiden ja sävyjen ilmaisemista omilla teksteissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 - Tuotetaan yksinkertaisia digitaalisia tekstejä. - Hyödynnetään oppilaan osaamista ja tietoja oman äidinkielen taitojen kehittämisessä. - Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa osaamista kieliä ja tietotekniikkaosaamista sekä - Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kansalliskirjastoa ja erikielisiä kirjastoja.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on kehittynyt. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Sen avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään kielenoppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan kaiken oppimisen ja lukuharrastuksen tukena.

Opiskelun päättyessä 9. vuosiluokalla määritellään, miten oppilas on saavuttanut perusopetusta täydentävän oman äidinkielen oppimäärän tavoitteet. Arvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki tässä liitteessä määritellyt oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvosana on oman äidinkielen opetuksen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 7

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa vuosiluokilla 4-8 lukuvuositolistuksiin ja välitolistuksiin annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 8

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 • Syvennetään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti sekä pohditaan palautteesta oppimista. • Syvennetään kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.) • Syvennetään omassa kielenkäytössä viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

	- Syvennetään tilanteisiin ja kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. - Syvennetään sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. - Syvennetään omien esitysten havainnollistamista ja esiintymistaitoja. - Syvennetään itsearviointitaitoja sekä omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamista. - Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	
Tekstien tulkitseminen	S2	
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2 - Perehdytään erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. - Syvennetään tekstilajitaitoja yksin ja yhdessä. - Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa sekä syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 - Harjoitellaan eri tekstilajien tietosisällön tiivistämistä ja esittelemistä toisille. - Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	

T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 • Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. • Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. ○ Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. ○ Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. ○ Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen. ○ Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. ○ Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 • Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet) sekä opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja ja ilmaisemaan viittaussuhteita. • Tutkitaan tekstejä ja niiden merkityksiä. Käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. • Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyleille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. • Otetaan huomioon oman kielen kirjakielen konventiot.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuotettaessa omia tekstejä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. - Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. - Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 - Opitaan käyttämään omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita. - Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. - Tutustutaan kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. - Tarkastellaan mediakieltä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4 - Syvennetään oman kielen rakenteiden osaamista. - Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomi-vieraat kielet).	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja

	Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteellisen alkuperään.	viestintä teknologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 - Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. - Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena. - Harjoitellaan lähdekritiikkiä. - Rakennetaan kokonaisuuksia eri lähteistä saaduista tiedoista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on kehittynyt. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Sen avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään kielenoppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan kaiken oppimisen ja lukuharrastuksen tukena.

Opiskelun päättyessä 9. vuosiluokalla määritellään, miten oppilas on saavuttanut perusopetusta täydentävän oman äidinkielen oppimäärän tavoitteet. Arvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki tässä liitteessä määritellyt oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvosana on oman äidinkielen opetuksen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 8

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa vuosiluokilla 4-8 lukuvuositolistuksiin ja välitolistuksiin annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

OPETUKSEN SISÄLLÖT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI VUOSILUOKALLA 9

OPETUKSEN TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	S1	
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 - Ohjataan oppilasta ottamaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma. - Harjoitellaan erilaisuuden kohtaamista (mm. ryhmätyöt, draama). - Lisätään tietoa maailman eri kulttuureista. - Pohditaan omaan kulttuuriin kuuluvia viestintätapoja ja verrataan niitä muiden kulttuurien viestintätapoihin. - Harjoitellaan argumentointitaitojen kehittämistä. - Harjoitellaan ilmaisutapojen mukauttamista kulttuuriympäristöön ja tilanteeseen sopivaksi. - Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Tekstien tulkitseminen	S2	
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja

	muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. - Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta omakielisiin teksteihin hyödyntämällä oppilaiden ehdottamia tekstejä. - Laajennetaan lukemisen kohteita ja ohjataan käyttämään erilaisia lähteitä omakielisten tekstien löytämiseksi.	viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkittamista	S2 - Tarkastetaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä. - Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja harjoitellaan lähteiden luotettavuuden arviointia.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 Jaetaan lukukokemuksia ja tulkintoja teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen	S3	
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 - Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. - Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. - Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisinä, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

	○ Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. ○ Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen. ○ Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. ○ Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä.	
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 • Syvennetään tekstien kohdentamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. ○ Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivia ilmaisutapoja. • Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. • Syvennetään oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteiden tuntemusta ja niiden hallintaa omassa tekstissä • Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. • Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. • Syvennetään tekstilajien kielellisten piirteiden tuntemusta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 - Harjoitellaan kertovien, kuvaavien, kantaa ottavien, pohtivien ja ohjaavien tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten - Syvennetään taitoa käyttää asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaista viittaussuhteita. Harjaannutetaan eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä tekstilähtöisesti omissa teksteissä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	S4	
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Käsitellään kielialueen nykyaikaisia teoksia. - Keskustellaan erilaisista kielellisistä ja kulttuurisista identiteeteistä ja pohditaan omia identiteettejä. - Tarkastellaan median kieltä ja tunnistetaan sen paikallisia ominaisuuksia. Verrataan mediatekstejä ja pohditaan niiden tarkoituspää.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 Syvennetään taitoa käyttää omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyyliä, rakenteita.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4 - Syvennetään oman kielen rakenteiden osaamista. - Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomi-vieraat kielet). - Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteelliseen alkuperään.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	S5	
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 - Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. - Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena. - Harjoitellaan lähdekritiikkiä. - Rakennetaan kokonaisuuksia eri lähteistä saaduista tiedoista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetusta täydentävässä oppilaan omassa äidinkielessä vuosiluokilla 7–9

Arvioinnin tehtävänä on tuottaa tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä sekä ohjata ja kannustaa oppilasta. Oppilas saa monipuolista palautetta siitä, miten hänen taitonsa ymmärtää ja käyttää kieltä suullisesti ja kirjallisesti on kehittynyt. Arviointipalaute tuottaa tietoa opetuksen suunnittelulle. Sen avulla oppilas saa tietoa kielitaitonsa vahvuuksista ja edistymisestä, itsestään kielenoppijana sekä taidostaan hyödyntää kielitaitoaan kaiken oppimisen ja lukuharrastuksen tukena.

Opiskelun päättyessä 9. vuosiluokalla määritellään, miten oppilas on saavuttanut perusopetusta täydentävän oman äidinkielen oppimäärän tavoitteet. Arvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki tässä liitteessä määritellyt oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvosana on oman äidinkielen opetuksen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa	S1	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	Oppilas osaa toimia satunnaisesti itselleen tutussa ryhmässä ja arkisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan	Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy

toimintaansa niissä						toimintaansa niissä.	säätelemään toimintaansa tilanteen mukaan.
Tekstien tulkitseminen							
T2 kannustaa oppilasta monipuolista maan lukuharrastusta kielitaidon mukaan	S2	Oppilas tuntee monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Tekstimaailman ja lukuharrastuksen monipuolistuminen	Oppilas osaa lukea erilaisia yksinkertaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä mutta pitäytyy enimmäkseen itselle tutuissa tekstilajeissa.	Oppilas osaa lukea erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2	Oppilas kehittää erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä ymmärtää ja tulkitsee erilaisia tekstejä.	Erittelevä ja kriittinen lukutaito sekä tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä tehtävän suorittamiseksi mallin mukaan.	Oppilas ymmärtää tekstin sisällön ydinasiat ja harjoittelee tarkastelemaan tekstejä kriittisesti.	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti käyttäen joitakin tekstinymmärtämisen strategioita.	Oppilas osaa käyttää tarkoituksen mukaisia tekstinymmärtämisen strategioita. Oppilas valitsee, käyttää, tulkitsee ja arvioi kriittisesti myös itselleen uudentyyppisiä tekstejä.
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2	Oppilas vahvistaa taitoaan pohtia tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa sekä keskustella teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	Taito hyödyntää tekstejä ja lukutaitoa sekä taito keskustella teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä ja pohtii apukysymysten ja mallien avulla tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa.	Oppilas osaa hyödyntää mallien avulla ja itsenäisesti erilaisia tekstejä tiedon hankkimiseksi. Oppilas harjoittelee teksteistä keskusteleminen tutuissa viestintäympäristöissä.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella erilaisista teksteistä pohtien tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa erilaisissa viestintäympäristöissä.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella myös itselleen uudentyyppisistä teksteistä kysyen, tiivistäen, kommentoiden ja pohtien tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa erilaisissa viestintäympäristöissä.
Tekstien tuottaminen							
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan	S3	Oppilas rohkaistuu kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan ja vahvistaa myönteistä suhtautumistaan kirjoittamiseen.	Tekstien tuottaminen ja ilmaisu	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten ja mallien avulla yksinkertaisia tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti mallien avulla tekstiä käyttäen itselleen	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti myös pidempiä tekstejä käyttäen	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti monipuolisia tilanteeseen sopivia tekstejä käyttäen

n positiivista suhtautumista kirjoittamiseen					tuttuja ilmaisuja.	monipuolisia ilmaisuja.	luovia ilmaisuja.
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistaan kirjoittamiseen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3	Oppilas sujuvoittaa ja monipuolistaa kirjoittamisen taitoaan ja oman äidinkielsensä kirjoitusjärjestelmän hallintaa.	Sujuva ja monipuolinen kirjoittamisen taito, ymmärrettävän tekstin tuottaminen ja kirjoitetun kielen konventioiden hallinta	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisen tekstin, jonka viestistä saa selvää. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia rakenteita sekä pääsääntöisesti esimerkiksi virkkeen lopetusmerkkejä ja isoa alkukirjainta.	Oppilas osaa tuottaa lyhyen tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa jaksottaa tekstinsä ja noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytäntöä.	Oppilas osaa tuottaa tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa hyödyntää kirjoittamisessaan tietoa ja viestintäteknologiaa.	Oppilas osaa tuottaa ymmärrettävän ja sujuvan tekstin. Oppilas osaa jäsentää tekstinsä ja kappaleensa loogisesti ja kiinnittää huomiota sanavalintoihin sekä noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytäntöä.
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3	Oppilas rohkaistuu tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä.	Taito tuottaa eri tekstilajeja edustavia tekstejä	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisia ja konkreettisia kertovia ja kuvaavia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	Oppilas osaa tuottaa ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää mallien avulla niille tyypillisiä keinoja.	Oppilas osaa tuottaa pohtivia ja erilaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä keinoja.	Oppilas osaa tuottaa itsenäisesti erilaisia tekstejä ja käyttää monipuolisesti niille tyypillisiä keinoja.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen							
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielisiä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4	Oppilas pohtii kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä. Oppilas tuntee jonkin verran omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla mallien avulla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailee niitä apukysymysten avulla tuttuihin kieliin ja kulttuureihin, myös Suomeen ja suomalaiseen kulttuuriin.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteettinsä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla itsenäisesti kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Oppilas hyödyntää luovasti ja itsenäisesti omakielistä

							mediaa ja kulttuuritarjontaa.
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4	Oppilas tunnistaa kielen eri rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa.	Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa mallien ja apukysymysten avulla tehdä yksittäisiä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä, kuten kirjoitetun ja puhutun kielen eroista.	Oppilas osaa mallien avulla tehdä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä ja eri rekisterien ja tyylien eroista.	Oppilas osaa tunnistaa kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä. Oppilas osaa käyttää mallien avulla kielen eri rekistereitä.	Oppilas osaa tunnistaa ja käyttää itsenäisesti kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen monipuolista tilanteista käyttöä.
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoida niitä	S4	Oppilas syventää tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista.	Keskeisten rakenteiden tuntemus ja käyttö	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia äidinkielen rakenteita apukysymysten ja mallien avulla.	Oppilas tunnistaa mallien avulla joitakin äidinkielen keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä tutuissa ympäristöissä.	Oppilas tunnistaa mallien avulla ja itsenäisesti oman äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä erilaisissa viestintäympäristöissä.	Oppilas tuntee hyvin äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä monipuolisesti myös itselleen uudelleen viestintäympäristöissä.

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsitteilyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5	Oppilas kehittää toimivaa kaksi- ja monikielisyytään ja taitoaan käyttää sitä monipuolisesti tiedonhaussa ja tiedonkäsitteilyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä tekijänoikeuksia noudattaen.	Omakielinen ja monikielinen tiedonhaku ja tiedonkäsitteily tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä	Oppilas harjoittelee käyttämään äidinkieltään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa. Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisesti lähteistä mallien avulla.	Oppilas käyttää mallien avulla äidinkieltään ja monikielisyytään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja tietää, mitä yksityisyyden suojalla tarkoitetaan.	Oppilas osaa käyttää itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyytään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa. Oppilas harjoittelee lähteiden valintaa, käyttöä ja luotettavuuden arviointia. Oppilas erottaa yleensä faktan mielipiteestä.	Oppilas käyttää monipuolisesti ja itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyytään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta ja valita tehtävään sopivat lähteet.
---	----	---	---	---	---	---	--

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Laukaassa vuosiluokalla 9

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta. Myös 9. vuosiluokan päättyessä oppilaalle annetaan erillinen osallistumistodistus. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Laukaassa päättötodistuksessa ja 9. vuosiluokan välitodistuksessa annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Muuten noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.